

Yeşil dönüşüm, çevreden çok sanayi politikaları ile ilgili

Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi (IICEC) tarafından geleneksel olarak düzenlenen IICEC Konferansı'nın bu yılki teması 'Ekonomik Büyüme ve Enerji: Geleceğin Ekonomisini Şekillendirmek' oldu.

Sabancı Üniversitesi Kurucu Mütevelli Heyeti Başkanı Güler Sabancı ile Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Başkanı ve IICEC Onursal Başkanı Dr. Fatih Birol ev sahipliğinde gerçekleşen konferansın onur konuğu T.C. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'di.

Konferansta dünya ekonomilerinin dönüşümünde enerji politikalarının oynadığı kritik rol masaya yatırıldı.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Başkanı ve IICEC Onursal Başkanı Dr. Fatih Birol, üç temel konuya dikkat çekti: Düşük seyreden petrol fiyatları; enerji sektöründe yaşanan yapısal dönüşüm ve yeni teknolojiler. Her üç konuda Dr. Birol'un yorumları şöyle:

Petrol arzı, talepten fazla

"Ortadoğu'da büyük siyasi gerginlikler olmasına karşın petrol fiyatları 70 dolarda seyrediyor. Petrol talebindeki büyümenin eskisi kadar güçlü olmamasının nedeni olarak talepteki yavaşlama ile elektrikli araç üretiminin artması. Son on sene içinde, petrol talebinin yüzde 60'ı Çin'den geldi. Çin ekonomisinin büyüme hızındaki yavaşlama da talebi etkiliyor. Bugün dünyada satılan her dört araçtan biri elektrikli araç. Çin, elektrikli araçların maliyetini içten yanmalı maliyetine kadar düşürdü. Elektrikli arabaların artması akaryakıtta olan talebi de azaltıyor. Benim 'American quartet' (Amerikan dörtlüsü) dediğim, ABD, Kanada, Brezilya ve Guyana'dan çok fazla petrol üretimi geliyor. Sadece bu 4 ülkeden gelen petrol artışı, bütün dünyanın toplam petrol talebindeki artıştan daha fazla. O bakımdan, tahmin etti-

ğimiz gibi, şu anda petrol fiyatları 70 dolar civarında. Önümüzdeki yıl çok büyük politik sürprizler olmaz ise fiyatlar açısından petrol piyasalarının rahat bir pazar olacağını düşünüyoruz. Öte yandan 2025 sonu itibarıyla ABD ve Katar kökenli LNG sevkiyatı büyük oranda artacak. Üç yıl içinde gelecek olan LNG'nin miktarı 40 yılda gelenin yarısına ulaşacak. Bu da fiyatlarda aşağı yönlü baskı yapacak."

ğimiz gibi, şu anda petrol fiyatları 70 dolar civarında. Önümüzdeki yıl çok büyük politik sürprizler olmaz ise fiyatlar açısından petrol piyasalarının rahat bir pazar olacağını düşünüyoruz. Öte yandan 2025 sonu itibarıyla ABD ve Katar kökenli LNG sevkiyatı büyük oranda artacak. Üç yıl içinde gelecek olan LNG'nin miktarı 40 yılda gelenin yarısına ulaşacak. Bu da fiyatlarda aşağı yönlü baskı yapacak."

Elektrik talebi, enerji talebinden 6 kat hızlı büyüyecek

"18. yüzyılda yaşanan Sanayi Devrimi, kömür ile ateşlendi. Kömür yerini petrol ve doğal gaz bıraktı. Daha uzun yıllar petrol ve doğal gaz kullanacağız. Şu anda ise elektrik çağından bahsediyoruz. Geçtiğimiz on yılda dünya enerji talebi büyüdü. Ama dünya elektrik talebi dünya enerji talebinden iki misli daha fazla büyüdü. Önümüzdeki 10 yıl içerisinde konservatif bir bakışla da baksak dünya elektrik talebi dünya enerji talebinden 6 misli fazla büyüyecek. Elektrik kullanımı çok hızlı bir şekilde artıyor. Bunun üç temel nedeni var. İlk sırada klima kullanımı var. İkinci sırada, elektrikli araçlar, üçüncü sırada ise veri merkezleri geliyor. 2024 yılında, dünya genelinde kurulan enerji santrallerinin yüzde 85'ini yenilenebilir enerjiler; yüzde 5'ini nükleer enerji; yüzde 10'unu da doğal gaz ve kömür oluşturdu. Nükleere çok ciddi bir dönüş var. Temiz enerji yatırımları, fosil yakıtta oranla iki kat daha fazla büyüyor. Bu transformasyonun çevre politikalarıyla ilgisi yok ya da çok az ilgisi var. Bu, tamamiyle sanayi politikaları

Dr. Fatih Birol

ve arz güvenliği politikalarından kaynaklanan bir şey. Çevre politikalarıyla bazen uyuyor, bazen de uyumuyor. İklim değişikliğine olan ilgi azalırsa bu transformasyon durur mu? Durmaz, çünkü sanayinin ilerlemesi için gelişme bu yönde. Elektrik ileride çok daha fazla büyük rol oynayacak. Şimdi 'Petrol kaç dolar' diye bakarken elektrik ne kadar ona bakacağız"

Temiz Enerji Mutabakatı, Türkiye için önemli fırsatlar sunacak

"Yeni teknolojiler hızla önem kazanıyor. Peki güneş panelleri, bataryalar nerede üretiliyor? En önemli teknolojilerin yüzde 70'i Çin tarafından üretiliyor; çünkü Çin bu dönüşümü enerji arz güvenliği politikası olarak benimsedi. Yeni teknolojilerin pazar payı hızla artı-

yor. Çin yeni teknolojileri dünyada çok ülkeden ucuz mal ediyor. ABD de, Enflasyon Düşürme Yasası kapsamında temiz enerji yatırımlarına öncelik verdi. Avrupa'ya baktığımızda ise, Avrupa Birliği ve Türkiye arasında ekonominin ve ticari iş birlikleri fırsatlarının artacağını göreceğiz. Avrupa Birliği 26 Şubat 2025'te Temiz Enerji Mutabakatı'nı açıklayacak. Bu kapsamda; sanayi politikalarında nasıl adımlar atılacağını, fonların nasıl kullanılacağını, partnerleri ile birlikte nasıl çalışacağını da ir yol haritası açıklayacak. İş birlikleri için daha az verimli ortamlarda yaşadığımız doğru. Ticaret savaşları gündeme gelecek. Bundan sonra en önemli konu, enerji, sanayi ve ticaret politikalarının ülkelerin ekonomik öncelikleri çerçevesinde harmonize edilmesi."

HAZINE VE MALİYE BAKANI ŞİMŞEK "Yenilenebilir enerjide G20 ülkeleri arasında iyi bir noktadayız"

● Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek, IICEC Konferansı'ndaki konuşmasında, Türkiye ekonomisi ve küresel ekonomi hakkındaki değerlendirmelerde bulundu. Ticarete artan korumacılık, yüksek küresel borçluluk, yaşlanan dünya nüfusu, dönüştürücü ve yıkıcı teknolojiler ve iklim değişikliği gibi unsurların küresel ekonomiyi etkilerine değinen Şimşek, küresel ekonomideki düşük büyümenin sebepleri ve etkilerini anlattı. Bakan Şimşek'in, yeşil dönüşüm, fosil yakıtlardan kaçış, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını artırılması konularında yorumları şöyle: "Türkiye, 2053'te 'Net Zero' hedefi doğrultusunda önemli adımlar atıyor. Gündemimizde şu anda İklim Kanunu, Emisyon Ticaret Sistemi, Karbon Vergilendirme Mekanizması gibi konular var. Yeşil dönüşüm bizim açımızdan bir moda değil, bir zorunluluk. Çünkü bizim rekabet gücümüzü belirleyen en önemli faktör, Yeşil dönüşüm bizim en kritik önceliğimizdir. O nedenle bizim bir taraftan arz güvenliği anlamında doğal gaz ve petrol üretimini artırmamız lazım. Bir taraftan kurulu güç, elektrikle kurulu güç ki özellikle, şu anda kurulu gücünün neredeyse yüzde 69'u yerli ve yenilenebilir kaynaklardan, bunu tabii 2035'te ilave yatırımlarla yüzde 80'er civarında taşımayı ümit ediyoruz. Kasım itibarıyla yenilenebilir enerjinin burada elektrikten bahsediyorum, üretimdeki payı yüzde 48'lere çıkmış, Avrupa'da oldukça iyi bir rakam, yenilenebilir enerjide G20 ülkeleri arasında da iyi bir noktadayız. Türkiye, yenilenebilir enerji alanında gelecek dönemde ciddi bir yatırımla hızlanacak. Bu noktada sektörün önümü açacak düzenlemeler yapacağız."